

Normalita

Normální rozdělení a ověření normality dat

Opakování

- Jaké znáte typy dat?
Uvedte příklady...
- Jak popisujeme data?

Normální rozdělení I

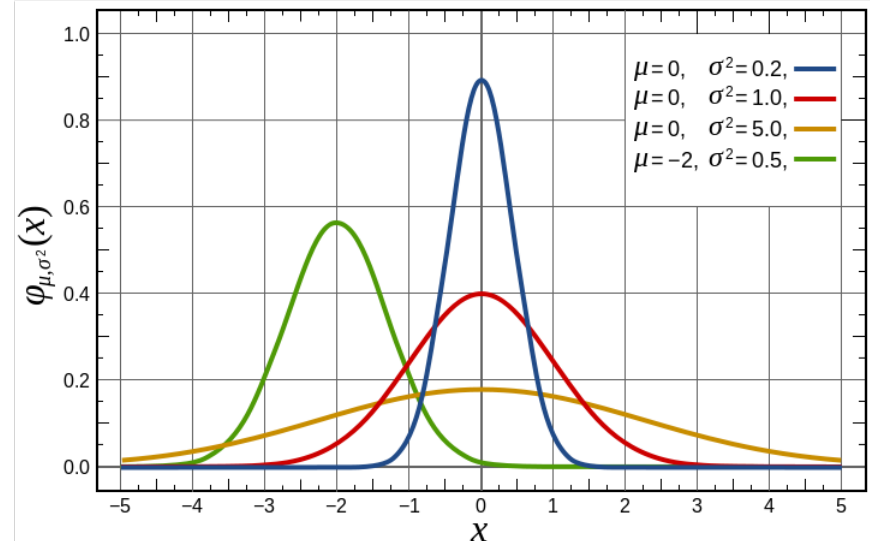

- Nejklasičtějším modelovým rozložením, od něhož je odvozena celá řada statistických analýz je tzv. normální rozložení, známé též jako **Gaussova křivka**.
- Popisuje rozdělení pravděpodobnosti spojité náhodné veličiny: např. výška v populaci, chyba měření...
- Je kompletně popsáno dvěma parametry:

μ – střední hodnota

σ^2 – rozptyl

Označení: $N(\mu, \sigma^2)$

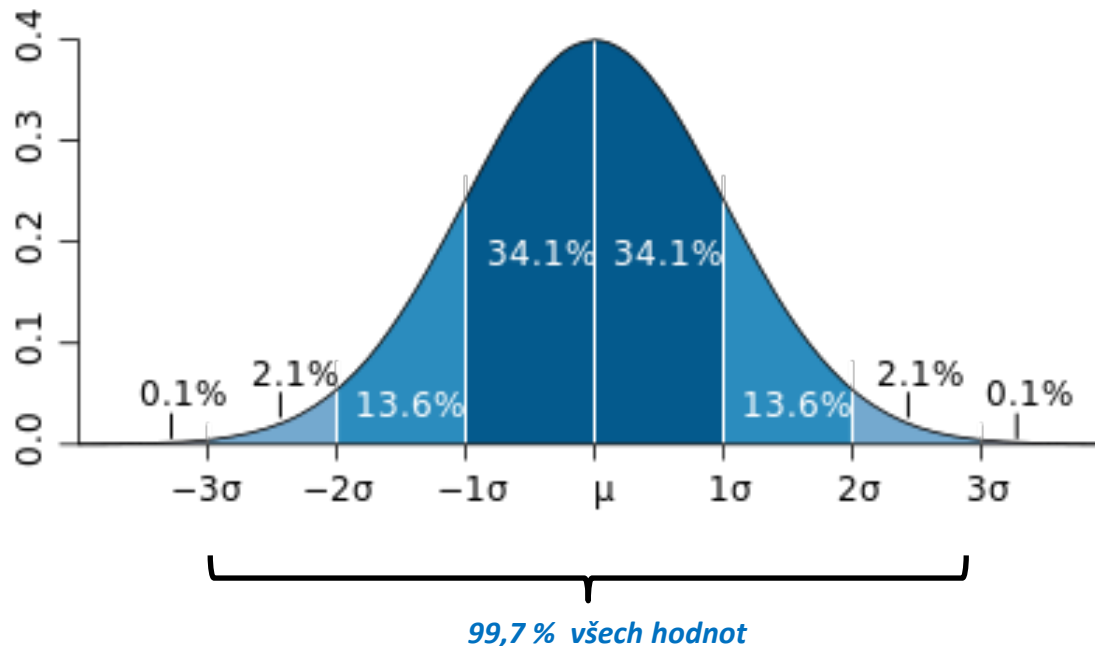

- Normalita je klíčovým předpokladem řady statistických metod
- Pro ověření normality existuje řada testů a grafických metod

Normální rozdělení II

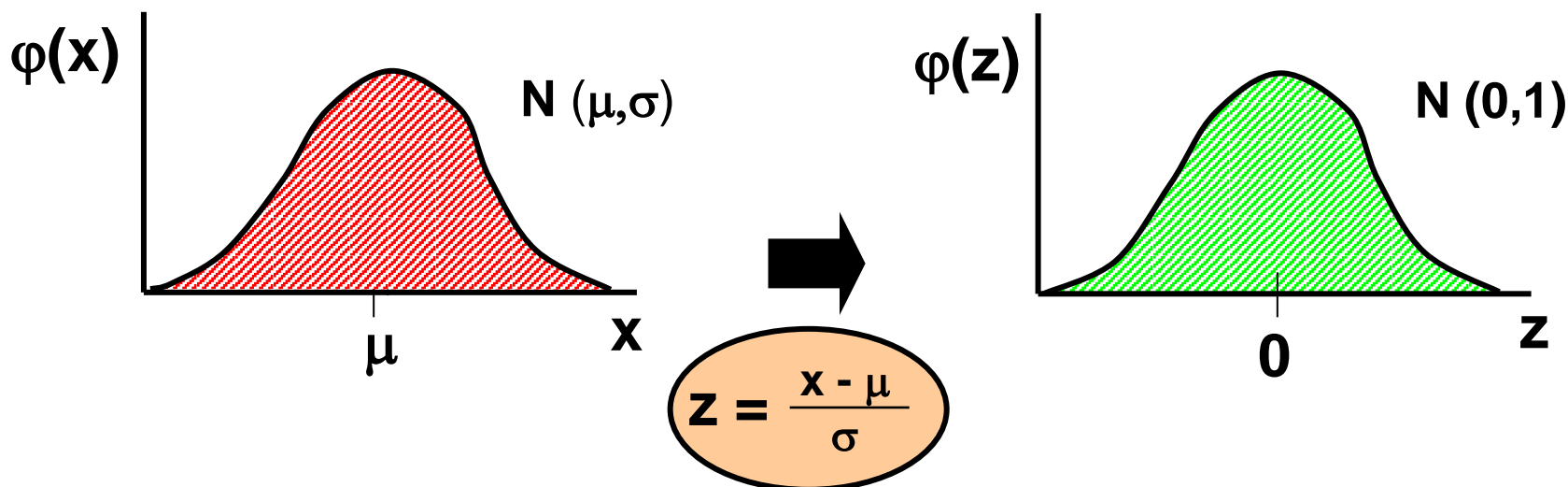
- V rozmezí $\mu \pm 3\sigma$ by se mělo vyskytovat 99,7 % všech hodnot

- Použití: zhodnotíme tvar rozdělení a přítomnost odlehlých hodnot

Standardizované normální rozdělení

- Normální rozdělení se střední hodnotou nula a jednotkovým rozptylem

$$\varphi(x) = \frac{1}{\sigma \cdot \sqrt{2\pi}} \cdot e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}}$$

Vzorec pro hustotu normálního rozdělení

$$\varphi(z) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \cdot e^{-\frac{z^2}{2}}$$

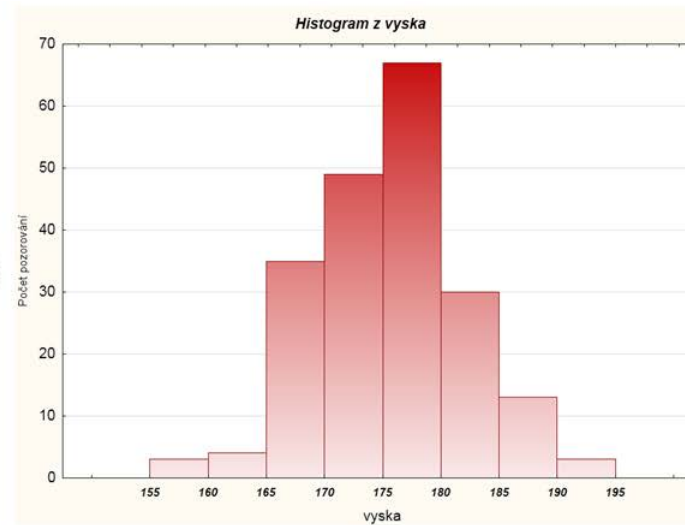
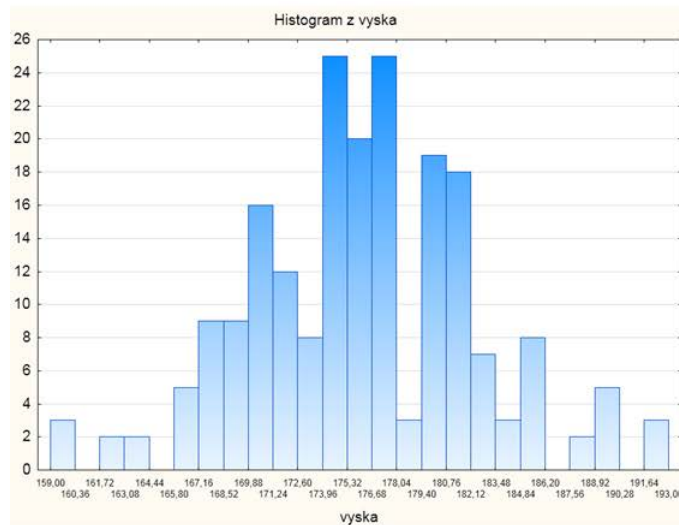
Vzorec pro hustotu standardizovaného normálního rozdělení

Tabelovaná
podoba

Vizuální ověření normality

- Pro hodnocení tvaru rozložení lze využít histogram (nevýhoda: nutné určit „vhodný“ počet sloupců)

- Vhodnější jsou:
 1. Q-Q graf (kvantil-kvantilový graf)
 2. P-P graf (pravděpodobnostně-pravděpodobnostní graf)
 3. N-P graf (normální-pravděpodobnostní graf)

**Opakování:
Co je kvantil?**

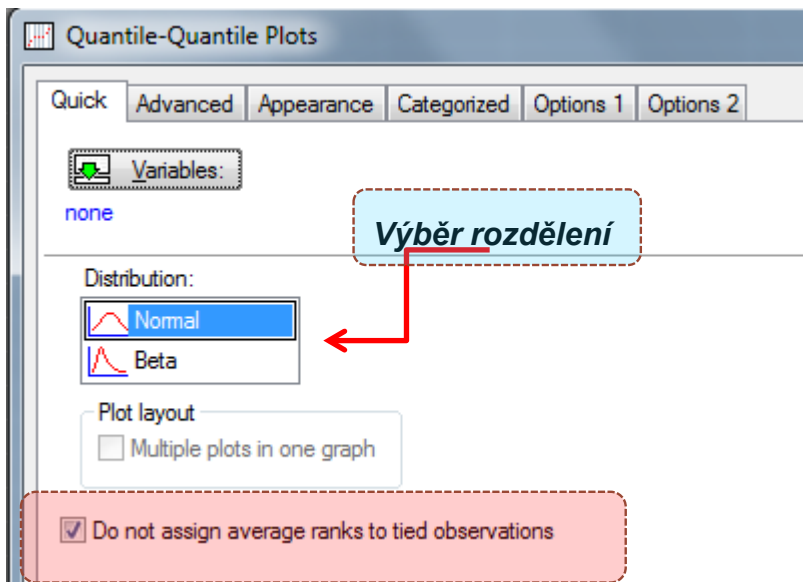
Řešení v softwaru Statistica I

- V menu *Graphs* zvolíme *2D Graphs*

1

- Normální pravděpodobnostní grafy...
- Grafy typu *Q-Q*...
- Grafy typu *P-P*...

2

Quantile-Quantile Plots

Quick Advanced Appearance Categorized Options 1 Options 2

Variables:
none

Distribution:
Normal
Beta

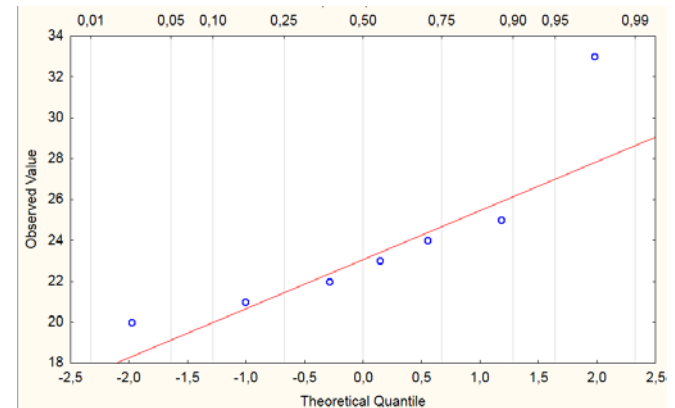
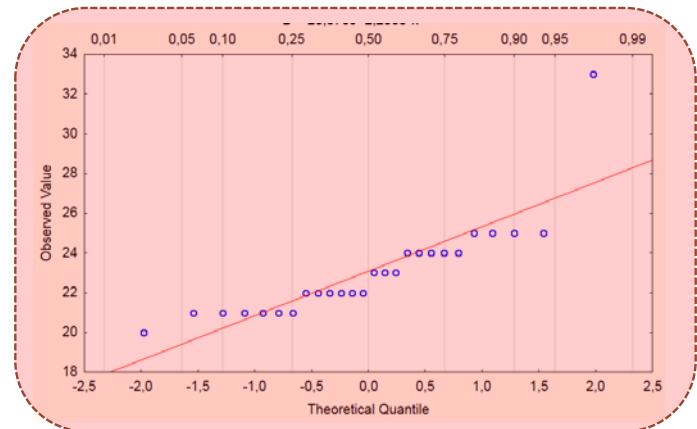
Plot layout
 Multiple plots in one graph

Do not assign average ranks to tied observations

Výběr rozdělení

- V případě, že máme v datech několik stejných hodnot, je vhodné odškrtnout *Neurčovat průměrnou pozici svázaných pozorování*

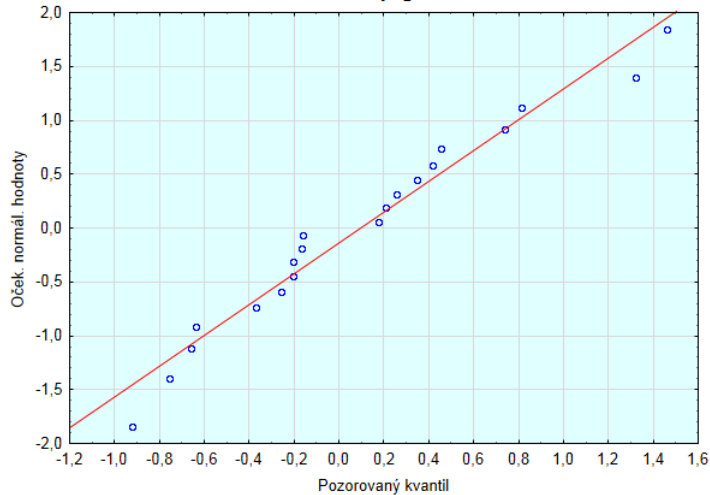
3

Rozdíl mezi N-P, Q-Q, P-P grafem

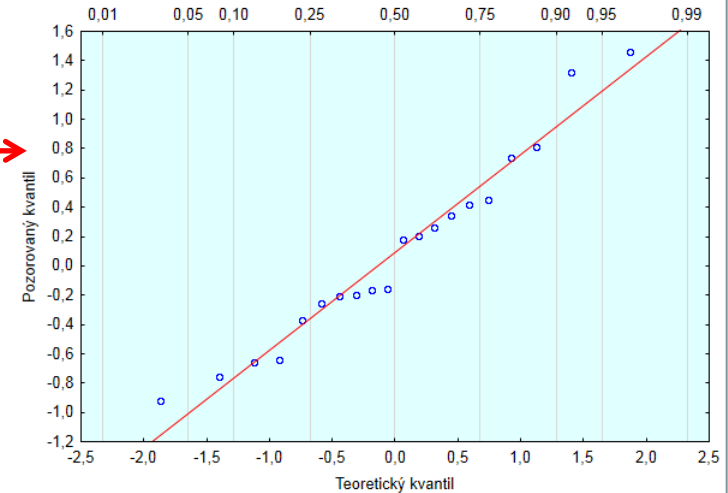
Normální p-graf

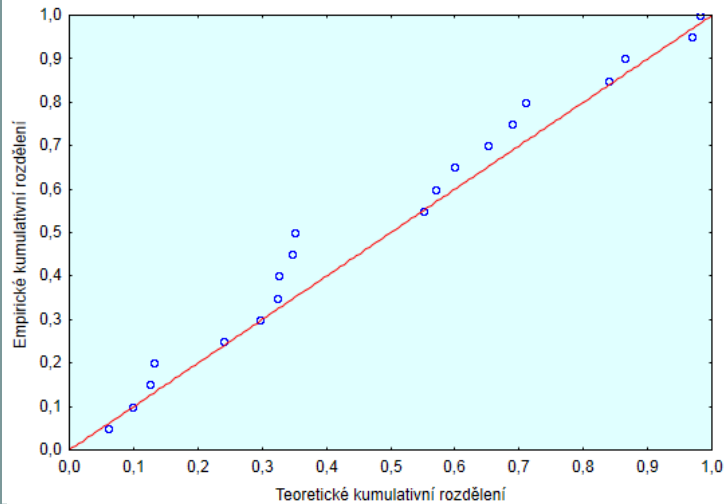
???

- Pouze výměna os
- Znázorněn pozorovaný a teoretický kvantil

Graf Q-Q

Graf P-P

- Vykresleno kumulativní rozdělení

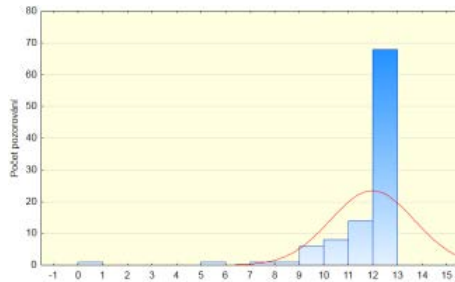
PAMATUJ:
Pocházejí-li data z normálního rozložení, pak body budou ležet okolo přímky

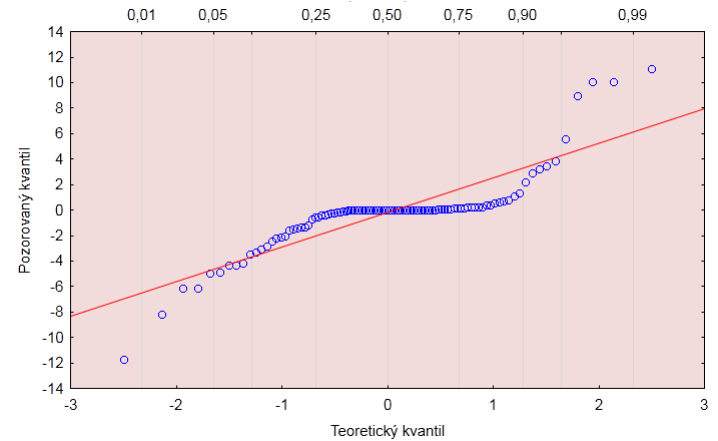
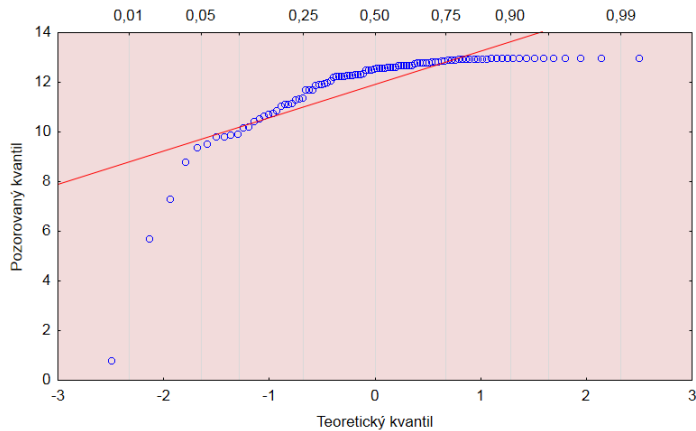
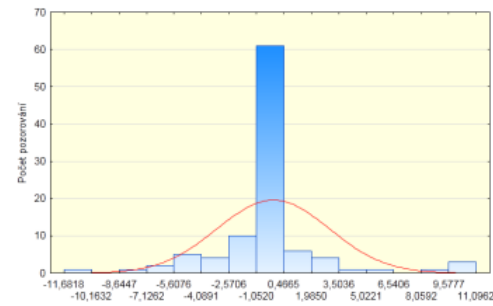
Vizualizace I.

Zešikmená (nesymetrická) data

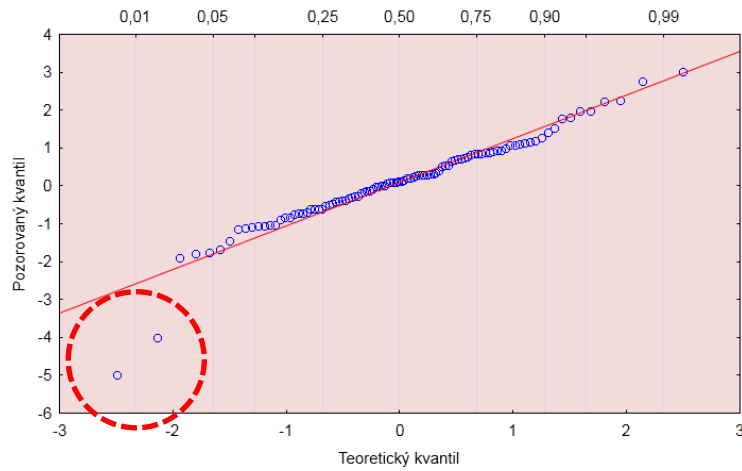
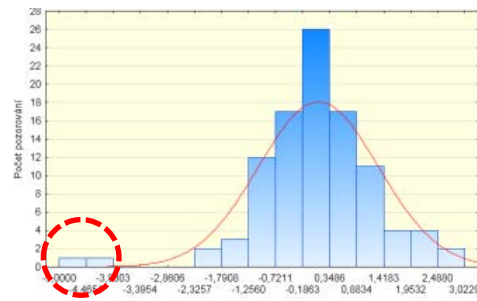
Špičatost

Vizualizace II.

Odlehlé hodnoty

Diskrétní rozdělení

